

Von § 54

Dnr VON 2024/38

Remissvar En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten SOU 2024:2599

Vård och omsorgsnämndens beslut

Vård och omsorgsnämnden beslutar att yttra sig enlighet av förvaltningens förslag i ärendebeskrivningen.

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade den 9 juni 2022 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att se över möjligheterna att förbättra förutsättningarna för Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att utöva tillsyn och ha möjlighet att ingripa när tillsynen visar brister inom socialtjänst eller verksamhet inom LSS. Syftet är att tillsynen ska bli mer effektiv och att den demokratiska kontrollen över välfärden ska stärkas.

Utredningen föreslår bland annat:

- att IVO ska få möjlighet att ta ut sanktionsavgifter på två avgränsade områden där det är vanligt med återkommande brister och där konsekvenserna för placerade barn och unga kan bli allvarliga,
 1. en avgift på 100 000 kronor per överträdelse när det gäller underlåtenhet att hämta in registerutdrag,
 2. ett tak för hur stor avgiften får bli i det enskilda fallet, högst 500 000 kronor, när det gäller överträdelser av villkor i tillstånd,
- en uttrycklig bestämmelse om att det ska vara tillåtet att förelägga staten vid vite,
- att ändring införs i socialtjänstlagen och LSS om att lämplighetsbedömning som IVO gör i samband med en ägar- och ledningsprövning uttryckligen ska omfatta den juridiska person som är sökande eller tillståndshavare,
- att IVO ska få möjlighet att omedelbart förbjuda en olovlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt socialtjänstlagen eller LSS,
- att IVO ska kunna återkalla ett tillstånd att bedriva verksamhet enligt socialtjänstlagen eller LSS utan föregående föreläggande om tillståndet inte har utnyttjats under en sammanhängande tid av sex månader,

§ 54 forts

- att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud om att bedriva verksamhet enligt LSS ska kunna dömas till böter,
- att beloppsgränserna för särskild avgift för ej verkställda beslut i både socialtjänstlagen och LSS ska höjas till att motsvara dagens penningvärde där den nedre gränsen höjs från 10 000 kr till 15 000 kr samt den högre från 1 000 000 kr till 1 500 000 kr
- en utökad anmälningsskyldighet för kommunerna gällande om en kommun har uppmärksammat eller misstänker att en anlita enskild utförare är olämplig på något sätt, liksom om kommunen har uppmärksammat allvarliga brister i utförandet av verksamheten,
- att kommuner ska bli skyldiga att anmäla till IVO när de gör väsentliga förändringar i egen anmälningspliktig verksamhet, liksom när verksamheten upphör tillfälligt eller läggs ned,
- att en bestämmelse om anmälningskyldighet i LSS som rör personlig assistans utvidgas och införs även i socialtjänstlagen,
- att regeringen ger Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att uppdatera och utveckla tidigare framtaget stöd för vård- och omsorgssektorn i samverkan med IVO, Ekobrottsmyndigheten och Sveriges kommuner och regioner med flera aktörer,
- att IVO och Socialstyrelsen får ett gemensamt regeringsuppdrag om att utreda förutsättningarna för att införa kvalitetsgranskning inom socialtjänsten, men även inom hälso- och sjukvården.

Förvaltningens yttrande genom socialchef Camilla Andersson:

Tomelilla kommun ställer sig bakom betänkandet i sin helhet.

Förvaltningen vill särskilt lyfta fram några områden som bör belysas ytterligare

9.2.4

Särskild avgift kan inte användas vid ej behovsprövade insatser

Tomelilla kommun ser att tillhandahålla vissa insatser utan biståndsbeslut, kan få vissa oönskade konsekvenser för enskilda, kommunerna och för uppföljning och tillsyn. Det innebär att nämnden ej kommer att rapportera dessa till IVO och får därför inte automatiskt få veta hur länge någon väntat på ej behovsprövad insats. Och att särskild avgift riskerar att drabba kommuner som avstår från möjligheten. Risken med biståndslösa insatser är att den enskilde inte får de insatser som är adekvata eller tillräckligt

§ 54 forts

omfattande och att risk finns att utförare avstår från att hänvisa den enskilde att ansöka om bistånd.

Tomelilla kommun ställer sig därför bakom förslaget i betänkandet att IVO ska granska insatser utan behovsprövning i ett urval av kommuner i en så kallad systemtillsyn. Trots att det inte finns någon möjlighet för IVO att ta ut en särskild avgift där brister förekommer, så skulle det skulle vara hjälpsamt för kommunen att få en signal om hur de nya arbetssätten påverkar den enskildes rätt och tillgång till insatser.

9.4.3

Förslag om en motsvarande sanktionsavgift även i LSS

En motsvarande regel om sanktionsavgift, med nödvändiga anpassningar, införs i en ny paragraf i LSS, 26 j §.

Tomelilla kommun välkomnar förslaget och att utredningen i stor del belyser även Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och ger förslag till förbättringar tex denna som skyddar barn och unga med funktionshinder. En förhoppning är att man framöver även tittar över vad som kommunen har rätt att begära ut i form av registerutdrag.

9.12

Utreda hur statlig kvalitetsgranskning skulle kunna införas som ny verksamhetsgren

Att Socialstyrelsen och IVO samverkar kring kvalitetsgranskning ses som mycket positivt av verksamheten. Även om tanken är att Socialstyrelsen ska stå för kunskapen, saknar nämnden återkoppling från IVO när de genomför tillsyn eller vid återkoppling vid lex Sarah utredning. Det är viktigt att få information om huruvida de åtgärder som vidtas bidrar till god kvalitet. Att ha kvalitetsnivåer, som nämns i utredningen, anses vara positivt. Det är dock viktigt att tydligt definiera vad som ingår i begreppet kvalitet. Att kvalitetsgranskning sker kan också bidra till en jämlik omsorg i kommunerna.

Tomelilla kommun ställer sig mycket positiv till förslaget om att utreda förutsättningarna att införa kvalitetsgranskningar inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

§ 54 forts

Ekonomiska konsekvenser

Att svara på remissen ger inga ekonomiska konsekvenser

Barnperspektivet

Flera av utredningens förslag bedöms få positiva konsekvenser för barn och unga.

Miljöperspektivet

Inte aktuellt i ärendet

Uppföljning

Föreligger ingen uppföljning av remissvaret

Vård och omsorgsnämndens arbetsutskotts förslag till vård och omsorgsnämnden

Vård och omsorgsnämnden beslutar att yttra sig enlighet av förvaltningens förslag i ärendebeskrivningen.

Beslutsunderlag

Vonau § 51/2024 Remissvar En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten SOU 2024:259, handlingsid: Von 2024.615

Remiss utav SOU 2024:25 En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten - DL 16/9, handlingsid: Von 2024.550

Remissmissiv: En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten pdf, handlingsid: Von 2024.551

Beslutet skickas till:

Regeringskansliet